

Posudek na diplomovou práci Lucie Chudé **Reflexe obrazu světa mongolských nomádů ve vybraných příslovích, Filozofická fakulta UK 2014, 98 str.**

Předložená diplomová práce se zabývá jednou z nejnáročnějších součástí mongolské ústní tradice – takzvanými *zūir cecen üg*. Přestože konvenční překlad výrazu zní „příslaví“, autorka práce (str. 9) správně podotýká, že do tohoto původního žánru spadají všechny útvary, jež folkloristika klasifikuje jako „příslaví, pořekadla, rčení a úslaví“. Jak autorka dále poznamenává, hlavní funkce tohoto žánru je výchovná, a jde o jednu ze stále velmi živých a funkčních oblastí lidové mongolské slovesnosti.

Práce je členěna do čtyř oddílů. Poslední část první, úvodní kapitoly tvoří poměrně obsáhlý úvod do zdrojů teoretických znalostí a metodologie, které diplomantce posloužily za východiska k uchopení tohoto mimořádně složitého a mimo Mongolsko prakticky nezpracovaného tématu.

Jádro práce tvoří druhá a třetí kapitola. Každá z kapitol obsahuje analýzu poměrně rozsáhlého materiálu mongolských *zūir üg* z jiného pohledu. V obou kapitolách jsou *zūir üg* přeložena a opatřena komentáři a příklady, jejichž zdrojem je jak dostupná literatura, tak – a to především – autorčin vlastní terénní výzkum.

Ve druhé kapitole se Lucie Chudá věnuje části *zūir üg*, kterou považuje za reprezentativní a typickou pro kočovné pastevce – příslovím, která souvisejí se zvířaty. Analyzuje obrazy jednotlivých zvířat v rámci mongolského „obrazu světa“ a snaží se postihnout s nimi spojenou symboliku a hodnoty, které představují. Každý zvířecí symbol doplňuje komentovanými příklady.

Třetí kapitola se, opět na základě komentovaného materiálu, věnuje hlavním výchovným, etickým a filozofickým akcentům, která v mongolských *zūir üg* zaznívají. Autorka zde porovnává hlavní motivy s „obrazem světa“ mongolských kočovníků a všimá si rovněž odlišností mezi pojetím hodnot v českých příslovích, která reprezentují „usedlou“ kulturu, a hodnot kočovníků. Správně poznamenává, že základní etické a výchovné aspekty přísloví jsou ve většině případů v obou kulturách podobné, a přesně vymezuje zásadní rozdíly i jemnější odstíny, které souvisejí s odlišným pojetím světa a vztahů v nomádské kultuře.

V závěrečné kapitole Lucie Chudá systematicky a výstižně formuluje závěry, které vplynuly z obou hlavních kapitol práce.

Diplomantka se s úskalími, která představuje prakticky „syrový“ folklórní materiál se svou vrstevnatostí a mnohostranností, vyrovnala mimořádně dobře. Zvláště je nutno ocenit citlivost, s níž dokázala skrze ideologicky jednoznačně stanovené kategorie folkloristiky socialistického období vidět jemné odstíny a nejednoznačnost, vlastní živé slovesnosti. Práce je nesporně přínosná i velkým množstvím zpracovaných – přeložených a komentovaných – přísloví, která se mohou stát důležitým základem pro další výzkum, jak autorky samé, tak dalších badatelů. Využití a citlivé zpracování velkého množství terénního materiálu – rozhovorů s informanty, doplněné konzultacemi s doc. Luvsandordžem, dodává výsledkům výzkumu na hodnověrnosti a spolehlivosti.

Tyto nesporné přednosti práce jsou bohužel poněkud zastíněny určitou nepřesností v prepisech a překladech, především v materiálu rozhovorů s informanty, výjimečně však i v samotných příslovích (např. př. 5 na str. 23, nebo př. 4 na str.28).

Předloženou práci doporučuji k obhajobě a s přihlédnutím k uvedeným důvodům navrhuji hodnotit jako velmi dobrou.

Veronika Zikmundová

vedoucí práce